

Q.1. Reply in two sentences (2 marks each)**[20]**

- (a) What is meant by "Patient's Right to Self – Determination?"
- (b) Define Informed Consent.
- (c) Define "Advertisement" according to Drugs & Magic Remedies (Objectionable Advertisements) Act, 1954.
- (d) What is meant by 'Privileged Communication'?
- (e) Define 'Consumer' according to the Consumer Protection Act, 1986
- (f) Enumerate any 2 duties of Registered Medical Practitioners.
- (g) Define 'Brain - Stem Death'
- (h) Define 'Genetic Counseling Centre' according to PNDT Act, 1994.
- (i) Define 'therapeutic purpose' according to Transplantation of Human Organs Act, 1994
- (j) State any 2 important provisions of Helsinki Declaration with respect to human experimentation of drugs.

Q.2. Short Note : (any four)**[20]**

- (a) Contributory Negligence
- (b) National Commission (Consumer Protection Act, 1986)
- (c) Nuremberg code
- (d) Medico legal aspects of Road Accidents
- (e) Euthanasia
- (f) Medico legal aspects of Sexual assaults

Q.3. Answer the following :**[12]**

- (1) A doctor after doing test disclosed the sex of the unborn child to be a male child. The delivered baby was female. The patient sued the doctor for negligence for wrong diagnosis.
- (a) Was the doctor negligent and liable to pay any compensation to patient?
 - (b) Is doctor liable for any action under the provisions of which law and what action?
- (2) A male adult gave consent to donate his kidney for one of his friend.
- (a) Is he competent to give consent or and under the existing laws will be allowed to do so?
 - (b) Which act will support or deny such action?

[TURN OVER]

(3) “If you are feeling old in young age come to “centre A “for feeling young in old age.” This advertisement was published in a leading news paper. Many old people visited the centre and as they did not get desired result they sued the centre.

- (a) Is this advertisement objectionable? If yes why and under which act? If not then why not?
- (b) Advertiser’s claim that any action will violate their right to freedom of speech under constitution of India. True or False. Give reasons.

[48]

- Q . 4. (a) What is medical negligence? What are the legal actions available for patients against doctors with respect to medical negligence? Discuss in brief the importance of Doctrine Res Ipsa Loquitor.
- (b) What are the varieties of medical professions in India ? Discuss the striking features of all of them?
- (c) What are the principles laid down by the Apex Court in V.P Shantha’s case? What is your opinion as to the applicability of Consumer Protection Act to medical profession? Give reasons for your opinion.
- (d) Examine critically the Role of the state and that of Non-State entities on Disaster Management.
- (e) Discuss concepts of Implied Consent and Confidentiality in medical profession.
- (f) Discuss the Rights and Duties of Medical Practitioners in detail. What is meant by ‘Self Regulation through code of conduct’?
-

[TURN OVER

प्र. १ एका वाक्यात उत्तरे लिहा: (प्रत्येकी २ गुण)

[२०]

- रूग्णाच्या Self-Determination चा अधिकार म्हणजे काय?
- पुर्ण सूची दिल्यानंतरची स्वीकृती (Informed Consent) ची व्याख्या लिहा
- विज्ञापनाची डी एम आर ॲक्ट मध्ये दिलेली व्याख्या लिहा.
- विशेष अधिकारयुक्त म्हणजे काय?
- ग्राहक संरक्षण कायदा, १९८६ च्या प्रमाणे ग्राहक ची व्याख्या लिहा.
- "Registered Medical Practitioners" चे दोन अधिकार लिहा.
- "Brain Stem" ची व्याख्या लिहा
- "PNDT Act, 1994" च्या प्रमाणे 'Genetic Counseling Centre' ची व्याख्या लिहा.
- Transplantation of Human Organs Act, 1994 च्या प्रमाणे 'Therapeutic purpose' ची व्याख्या लिहा.
- Helsinki Declaration चे दोन महत्वाचे अटी लिहा.

प्र. २ थोडक्यात उत्तरे लिहा : (कोणतेही चार)

[२०]

- "Contributory Negligence"
- National commission (Consumer Protection Act, 1986)
- Nuremberg Code
- रस्त्यावरील अपघाताचे मेडिको लिगलचे स्वरूप लिहा
- Euthanasia
- Sexual assaults चे मेडिको लिगलचे स्वरूप लिहा?

प्र. ३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा: (कोणतेही दोन)

[१२]

- एका डॉक्टरने रूग्णाची तपासणी केल्यानंतर न जन्मलेले बाळ मुलगा असल्याचे सांगितले, पण प्रसूत झालेलं बाळ मुलगी होती. त्या रूग्णाने डॉक्टरवर चुकीचे निदान केल्याचे व निष्काळजीपणाची फिर्याद दाखल केली.
 - डॉक्टर निष्काळजी व रूग्णाला नुकसान भरपाई करून देण्यास जबाबदार आहे का?
 - याला डॉक्टर जबाबदार आहे काय? आणि कोणत्या कायद्या खाली?
- एका तरुणाने त्याच्या एका मित्राला किडनी देण्याचे कबुल केले.
 - तो तरुण कबुली देण्यास कार्यक्षम आहे का किंवा आणि कोणत्या कायद्या नुसार?
 - यासाठी कोणता कायदा आधार देईल किंवा अमान्य करेल?

[TURN OVER

3) 'तुम्हाला जर तरूणपणी म्हातारपणाची जाणीव होत असेल तर 'सेंटर ए' मध्ये या', असे विज्ञापन एका वृत्तपत्रात दिले होते. खूप लोकं त्या सेंटर मध्ये गेले. काही लोकांना बरे वाटले तर काही लोकांना त्याचे फळ मिळाले नाही. त्या लोकांनी केस केली.

- हे विज्ञापन अनिष्ट (Objectionable) आहे का? तुमचे उत्तर स्पष्ट करा.
- विज्ञापनकारक ने सांगितले की जर काही कार्यवाही केली तर ते भारतीय संविधानाच्या freedom of speech चे उल्लंघन होणार? चुक की बरोबर. खुलासा करा.

प्र. ४ कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[४८]

- वैद्यकीय निष्काळजीपणा म्हणजे काय? वैद्यकीय निष्काळजीपणाच्या आधारे डॉक्टर विरुद्ध रूग्ण कोणत्या कायदेशीर कृती करता येतील? Doctrine Res Ipsa Loquitor चे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा.
- भारतातील वैद्यकीय शास्त्रातील विविधता काय आहेत? विशेष मुद्दे स्पष्ट करा.
- व्ही.पी.शांताच्या केस मध्ये अपेक्स कोर्ट ने काय कायद्याचे सुचन केले? आणि ग्राहक संरक्षण वैद्यकीय शास्त्रा मध्ये लागू केले? याबाबत तुमचे काय मत आहे? कारणे द्या.
- Disaster Management मध्ये सरकारी आणि बिन-सरकारी संस्थेच्या कार्या विषयी लिहा.
- मानून घेतलेली स्वीकृती (Implied Consent) आणि रूग्णाची गुप्तता (Confidentiality) चे वैद्यकीय शास्त्रा मधील महत्त्व द्या.
- "Registered Medical Practitioners" ची कामगिरी लिहा आणि "Self Regulation through code of conduct" म्हणजे काय?